

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

A MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ-KOLOZSVÁR,
 Str. A. Muresan 10.
 Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK BÁLINT
 az EME főtitkára.

A lapot az EME tagjai tagsági
 illetmény fejében kapják. A lap
 megjelenik havonként egyszer.

Óriás méhészet Kögében.

Dánia igazán nem alkalmas méhészetre. Az 5 főszigetet ötland félszigetet, az Északi-tenger veszi körül. Így, más földrajzi fekvése miatt, teljesen a tenger befolyása az éghajlatot — méhészeti szempontból — nagyon kedvtelenül. Télen nincs nagy hideg, de nyáron sok nedvesség, szeszlik ugyan a rekkenő hőség, de van helyette szél és eső, borongós idő. Átlag 5 napból 3 olyan szeles, hogy a méhek alig repülnek ki.

Amikor — tanulmányutamon — bejártam az országot, akkor nem gondoltam, hogy itt találom meg Európa legnagyobb méhészetét. Még Kopenhágában — Dánia fővárosában — feltűnt, amint az utcán a kirakatokat néztem, hogy a méhészetek mindenütt egyforma félkilós papirdobozokban, „Központi Méhészet“ felirással volt kiállítva. Valami nagy csodát vártam, de az üzemekre gondoltam és utánajártam a Dán. Méhészetnél a dolognak. Hamarosan megtudtam a címet. A Központ Kögében van, Kopenhágától 80 km-re és 3000 méhészettel dolgozik.

Kopenhágától kitűnő aszfaltozott autót vezet Kögébe, haladva a tengerparton haladva. Mintha egy 80 km-es villavárosban menne végig az ember. Jobbra-balra a strandok, fürdőruhás leányok, meg fiúk rohannak, óriási biciklik, egyik helyről a másikra. Egy félóraig várok a kerékpárosokat, 1600-an mentek el csak egyikében a külön az ut szélén készült, 2 m. széles kerékpárút. Kögébe érve, a Központot messziről észre lehet látni. A nagy, emeletes épületet tengersok méh repüli körül. A Központ igazgatója fogad igen szívélyesen. Amikor a méhek után tudakozódok, ugyanis sehohsem látni még hirmondónak sem — egy kaptárt.

— A méhek künn vannak 400 helyen, a legelőn — a válasz, mintha csak tehenekről lenne szó, — mi úgyan a dán lóheremagtermelő szövetkezettel vagyunk összekötésben. Dániában a poszméh alig tenyészik, ezért a vörösméh nem hozott magot. A méhek a vörösherét nem látogatják, mert a 6—6.5 mm. hosszú orrmányukkal nem értek le a 11 mm. hosszú virágkehely fenekére, az ott levő nektárhoz. Az ötoftegaardai magnemesítő telep azonban kinyitott egy rövid, 8—9 mm. virágkehellyel rendelkező vörösheréfélét, amelynek a nektáreseppje 5—5.6 mm. mélyen van. Ez a lóhere dus lombozatu, korán indult fejlődésnek és gyorsan sarjadzik. Így a gazdák bevezették és a méhek segítséggel magot is termelhetnek. A szövetkezeti magtermelő pont megadja nekünk a gazdaságok címét és mi, megfelelő számú méhesaládot helyezünk ki.

— Fizetnek-e helypénzt? — kérdezem tovább.

— Sjaellandban, családonként 1 pfund (0.5 kg.) megadunk. Langelland szigeten azonban, ahol alig van egy család méh, minden kaptárért 12 kr.-át, azaz 360 lejtfizetnek a gazdák.

A továbbiakban megtudom — Európa ezen legnagyobb méhészetének történetét. Ezelőtt 5 évvel, egy kopenhagai kereskedő észrevette — a mézpiacot figyelve, — hogy hiányzik a jelentősebb mennyiségű hazai méz. Niels Mørk kereskedő nem értett a méhészethez, de volt pénze. A véletlen összehozta Roland Larsennel, aki — annak idején — vajmester volt egy tejfeldolgozó üzemben és csupán kedvtelésből méhészkedett. Egy negyedórai megbeszélés után, Larsen otthagyta a biztos állását és megindította a méhészetet 12 drb. egyesületi dán kaptárral. A kaptár kettősfalú, telelre berendezett, rakodó rendszerű. A költőtérben 12 drb. 10x10 coll belméretű keret van. A méztárban félkeretek. Az állományt 5 év alatt 3800-ra szaporította fel. Közben, tekintettel volt a jövedelmezőségre. A 2. évben 16 kg. átlagja volt családonként. Ez évben, a 2000 termelő család megadja a 16 kg. átlagot. Az idején 3800 családból 3300 telet ki, hogy tavasszal maradjon 3000; mert az 5 éves gyakorlata alapján, 10 százaléka a családoknak télen elpusztul.

Igen érdekes az üzem formája is. A 3000 méhesaládot területbe osztotta be. Minden területnek van egy főméhész, aki egy segítséggel egyetemben, teherautón látogatja meg a családokat. Átlag egy körzethez 3 év alatt 100.000 km

z meg. Minden 3 évben ujjal cserélik ki a teherautókat. Vasszal, az első átvizsgálásnál megállapítják, hogy melyik lád szorul etetésre. A cukrot 1:1 arányban oldják vízben egyszerre 4 l. oldatot adnak be, kekszes pléhdobozból kélt etetőkben. Ekkor a családnál van mind a 12 keret. több összeszednek műrajnak a különböző családokból 0 méhet és 5 keretet fiasítással. Miután kaptárba teszik, g. mézet etetnek a mesterséges rajjal és egy hónap eltelével átnézik. Átlag 7 százaléka sikerül. A szinte iparosított és tovább is így folyik. Felteszik a mézfiókot és alulról mindent kipergetnek, amit ki lehet. Amikor a méztér megtelt, azt is kipergetik. Téltre cukorral egészítik ki a csak élelmét. Háromszor adagolva 4—4 l. 50 százalékos orszörpöt. Telelési veszteség 10 százalék.

A fentiek közlése után megnéztük a központi üzemet. A teherautón ugyanis, naponta 100 család termelését hordják a kőgei központba. Így az idén, 20 naponként tértek az ugyanazon kaptárhoz, mézet kivenni és átnézni. A teket 10-vel ládába rakják és úgy helyezik a csukott ládába. A központ villanyos erőre van berendezve. Két naponként 28 keretes pergető naponta 1500 kg. mézet perget. A fedelezést villával végzik. A törmeléket forró gőzzel eltávolítják tálcán, azonnal szétválasztják. A pergetőből a méz a ládában elhelyezett nagy, 350 kg.-os pléhdobozokba megy. Itt söröshordókkal kísérleteznek, amelyek belül parafával vannak lefedve. Fedél helyett is parafinréteggel borítják a mézet. A méz, miután a pincében megszállott — ismét a szűző terembe kerül. A vöröshereméz világos, fehéres és hamar kristályosodik. Így nagyon nehezen kezelhető. Ezért márványhengerek között átörlik, amitől vajszerű állagot nyer. A köhengerek közül a méz az adagolóba folyik, amelyik $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ kg.-os üvegekbe, 100 kg.-os potba (pléhfedéllel) és $\frac{1}{2}$ kg.-os papirdobozokba tölti a méz mennyiségét.

Hogyan állanak a méhbetegségekkel?

Az igazgató mosolyog és felvisz az emeletre. Egy külön szobában, kipergetés után azonnal fertőtlenítenek formalinnal minden lépet. Miután a lépeket berakták a kamarába, a szobát vesz egy munkás és közönséges flitporlasztóból formalinnal telíti a kamara levegőjét. Az ajtó légmentesen lezárva, a keretek 12 óráig maradnak a fertőtlenítő helyiségben. Ezután, míg újból a kaptárba kerülnek, addig kiszellőztetik a formalintól.

— Ezek szerint, nincs semmi betegség? fintatom tovább az ügyet.

— A fertőtlenítés csupán előre való védekezés — volt a válasz. Évente átlag 3-szor, alaposabban átnézik a kaptárak a körzetvezetők és 0.7—1.5 százalékgig találhatnak költésvesztést, amelyet este lekéneznék és elégetnek. Ezután a méhészt a jövedelme után érdeklődtem. Dániában 1 kg. méz 3 kr., azaz 90 lej. Az idén 2000 termelő család 50.000 kg.-ot gyűjtött, kitesz 150.000 kr.-t, azaz 4,500.000 lejt. Átlag a befektetett tőke 15—22 százalékkal kamatozik. A körzetvezetők évente 3000 kr. fizetést kapnak, azaz 90.000 lejt. A segítségeket csak nyárára alkalmazzák havi 100 kr. fizetéssel. Nyáron a kaptár ponti üzem is foglalkoztat 8 embert.

Az igazgató fizetését nem kérdeztem meg, de a saját hengeres luxusautójából ítélve, amellyel a tengerparti autópályán lakására suhantunk — gondolom — bőven jut neki a parányi méhek aranyából. A levegő sós, párával telt. Tíz év szívom magamat. Gondolataim valahol otthon barangolnak. A vöröshere-táblát akácerdő, a dán kaptárt az egyleti vállalkozás fel, mint az erdélyi egységes magyar méhészek szimbólumaként. Épp egy vándorgyűlést készültünk összehívni, a Méhésztudományi Közlönyön keresztül... mire az autó Kopenhágában, a szomszédok előtt megállt. A nagy autóban egyedül, a hátsó ülésen elaludtam és álmomban otthon voltam. Szívélyesen bucsút mondtam Európa legnagyobb méhészetének vezetőjével: „Viszontlátásra Erdélyben!”

A hosszú autótúr után azonban nem feküdtem le. A újságíró szabadjegyük még éjjelig érvényes volt, amiért visszautaztunk Toftholmba, Nilaussen Péter, első házunkhoz. Pont éjjelkor érkeztünk meg, néhány órával később zsebünkben, mivel az utazás minden pénzünket igénybe vette. A gazdaságban nagyon megörültek nekünk. Éjjel az aratás volt és alig lehetett napszámot kapni.

Igy, az uton szerzett tapasztalatainkat gondolatban kéveköto-aratógép után hullott kévek kalangyázása közlő rendezhettük. A két gép óránként levág egy hold gabonát, igen kellett igyekezzünk még hatodmagunkkal, hogy összehozzuk hordani a tengersok kévét. Nyolcasával, sátoralaktól raktuk össze, minden különösebb mesterfogás nélkül.

Harmadnap megérkezett az 50—50 kr. utiköltség és Kopenhágában, kijárva a határig szóló szabadjegyet, már utaztunk egy egészen új, más világba, Németországba.

Dániáról sokat jelentettünk már. Írásban azonban nehéz indázt az összbnyomást papírra vetni, ami a dánokat olyan ivessé és meglegedetté teszi.

Meissen—Dobritz. (Sachsen.)

A nemzeti szociálista kormányzat Németországban a méhészetet is új alapokra fektette. Hivatalból feloszlatták az összes méhészeti egyesületeket és a Birodalmi Népélel-
zésügyi Hivatal (Reichsnärstand) kisállattenyésztési költségvetésébe tömörítették. A 4 éves tervben pedig feladatlá rótták ki, hogy lássa el hazai mézzel az ország mézfor-
rástását. Így a méhészek minden igyekezetükkel, a minél
nagyobb mennyiségű méz előállítására törekednek. A régi,
szétszórt, visszakeresztett méhállományt nemesített anyákkal
állították fel és hogy biztosítani tudják a nemes méh tovább-
tenyésztését, nemes családokból származó heréket tenyészte-
tik, az úgynevezett „fedezettő“ állomásokon, ahova elküldik
a méhészek nászútra a fiatal királynőiket.

Házigazdám, *Scholtz Richard* meisseni ig. tanító, kitűnő
gazdálkodó a 4 éves tervnek. Mint a szász tartomány méhé-
szeti szerveinek vezetője, fedezettőállomásokat állított fel, a
méhészekkel pedig majdnem megkésztérezettette az állomá-
sok nagyságát, a parkokba mézélő fákat ültetett. A méz-
termelést szolgálja a vándorlás is. Szászország homokos
középtalajain ugyanis óriás mennyiségekben tenyészik,
a fűfanyákkal és Bruckenthalinákkal rokonos Erika, amely
szel sáviráglila színű virágaival teljesen elborítja az úgy-
nevezett Heide-t. A Heidéra vándorolni valóságos élmény.
Scholtz Richard, gyakorlati méhész is, 36 családja van az itt
terjedt Freundenstein-rendszerű kaptárakban), valamivel
nagyobb az egyleti nagy kaptárnál és hátul kezelős). Már kora
életén nekilátunk a családok előkészítéséhez. A mézet telje-
sen kipergetjük, a kereteket gondosan, szorosan rakjuk
be. Az ablakot faékkal szorítjuk be, közben kinyitjuk a
szélvédő nyílást, amely a kaptár hátlapján van elhelyezve.
Mint a röllyuknál tétlenkedő méheket vízzel megpermetezzük.
Mikor mind bevonultak, a sarokpánton forduló röpdeszékával
beárjuk a kijáró nyílást.

Éjjel 1 órakor teherautóra rakjuk a méheket. Három
kaptársort teszünk egymásra, majd megindulunk a Meissen
irányába, a többi méhészeketől összeszedni a kaptárakat.
Minden 7 helyről felvesszünk még 30 családot, így 65 családdal
indulunk a már derengő hajnalban, a krakkai Heidéra.

Reggel 6 órára érkezünk meg. A már előre felállított, fél delü állványokra gyorsan lerakjuk a kaptárakat, majd megnyitjuk a kijáró nyílást a méheknek, hogy nyugodtan járjanak ki-betájozni a vidéket. Egy kaptárból sem tódulnak. Meg egyszer végigvizsgáljuk a családokat. Alig egy pár hull. Eddig a vándorlás jól sikerült és megelégedetten megyünk az elmaradhatatlan sörkertbe. Közben megtudom, hogy vándorlás sokszor igen jól sikerül. Krakkau tőzeges vidék nem a legalkalmasabb és mégis, átlagban 8—12 pfund, azaz 4 kg. mézzel térnek vissza. A mézhozamon kívül azonban felveszi a becsülhetetlen érték a megfiatalodott állomány. Tovább éledeküldeklődtem a vándorlás anyagi oldala iránt. Kifizetődik-e a vándorlás? 1 kg. méz ára Németországban 3 RM., azaz 12 lej. Csládonként a vándorlás alig kerül 2.5 RM.-ba, — meg — tették hozzá mosolyogva, a méhészeknek mit nem számít meg, hogy egymás között, nyugodtan „megbeszéljük“ a méhészet ügyét.

Seyfried Ferenc

Mily intézkedések és mi minden kell a méhek vándoroltatásához

Sokat olvastunk méhészkönyvekből és folyóiratokból a méhek vándoroltatásáról, de hogy mily intézkedést kell figyelembe venni és mi mindent kell a vándorláshoz előkészíteni és a vándortanyára kivinni, az nem lett a szakiratokban csoportosítva.

Mult évben történt, hogy előrehaladt asthma betegségből kifolyólag nem intézkedtem magam a 90 családú álló méhesem tarlóvirágra való éjjeli vándoroltatását, azára kellett biznom egyik városi tisztviselő fiamra, mondva neki: A méhek külsőleg és belsőleg elő vannak készítve, csak zárni kell őket. A 25 km-re fekvő vándortanya rendezve van téve a lerakodáshoz; „Fiam, intézkedj és szed össze a vándorláshoz szükséges dolgokat, vidd oda őket!

Mik azok az összeszedni valók és mit kell még intézkedni?

Vedd elő a ceruzát és ird:

1. Mindenekelőtt gondoskodj 2 gépkocsiról és 4 rakodómunkásról, te ne igen dolgozz, csak helyesen intézd a felrakást és lerakást.

2. Minden embernek a vállnyakba akasztható kender tömlőre varrott vaskörmöket is kivisszük, ezekkel hordatjuk a kaptárakat.

3. Minden munkás részére arcvédő, esetleg keztyű is kell.

4. Több drb félméternyi zsineg, a hordozó munkások

frágjainak lekötésére a bokánál és a kabátjuknak lekötésére a csuklónál.

5. A kaptárak esetleges utközbeni eltömítéséhez rongy, pirospapír.

6. Minden gépkocsira 1—1 jól világító kézi (vihar) lámpát vigyünk, bélel, olajjal el ne felejtsük felszerelni.

7. Néhány doboz gyufa, füstölőanyag.

8. A patikából vett 2 kis tekeres kötözőpolyát, 1 kis mag vattát és 1 kis üveg jódtinturát is magukkal vigyünk.

9. Egy pléhdobozban legyen több különféle szeg, távolkapocs, rajzszeg, ajtófordító. Vigyünk ki még egy szék- és harapófogót, kalapácsot; továbbá tartalékba néhány keretlécet, néhány deka raffiát vagy gyapjúfonalat.

10. Méhészszerszámainkból a tanyára vigyük ki: a kezet, ülőzsámolyt, méhészfogót, kaparóvasat, feszítővasat, itatóvályut, egy esomagocska nádat, néhány anyagot vagy üres gyufadobozt, ehhez egy kis mülépet a doboz lezárására, rajfogókat, a kaptármérleget, a napielőjegyzéket és a törzskönyvet és néhány képlapot, mivel röpködésükbe, kb. 600 család idegen méh is röpköd, nem lehet tudni, nincs-e valakinek ragályos családja, ha a baj hozzánk is behurcolódik, legyen a kénlap kéznél, ily családot meg kell lekénezzük.

11. A pergetőt és a hozzávaló kannákat, fedelező késeket, léppermetezőt, söprőgaratot, lúdtollakat, néhány törölközőt se felejtsünk magunkkal vinni.

12. Vigyünk bedrótozott mülépes kereteket, akkor, ha a hordás esetén a méheknek nincs elegendő lépkészletük pótlási hajlamuk pedig van.

13. Figyelmeztessük a gépkocsivezetőt, hogy méhrakományunk lekötésére hozzon megfelelő hosszú kötelet, úgy minden kaptár, különösen a végeken, jól le legyen kötve.

14. A méhszállításnál foglalkozott munkások nem eshetnek a balesetbiztosítás kötelezettsége alá, a gépkocsivezetőknél pedig mégis menetlevelében névszerint a munkásokat kell feljegyezni, miáltal baleset esetére biztosítva vannak.

15. Végül hozzátartozik a vándorlás intézkedéséhez, a legfontosabb dolog, a méhlegelő és a járható ut kérés. A járható dűlőutakról már két nap előtt meggyőzőségi beszerezhettem a méhlegelő beutazása alkalmával.

Édesatyám, mért kellene most, nyár végén, a rajfogókat?

Azért, mert ha augusztusban jó az időjárás, a népes családok meg szoktak rajozni, ha pedig lesül a tarló, úgy esztendő köszönt ránk, akkor a gyengébb családok éh-éhen kirajoznak és jobb vidékre kívánkoznak, jó, ha akkor üres kások állanak befogásukra.

16. Egy kis utravaló pénzről és élelemről is gondjunk. Én édesgyümölcsöt: körtét, almát és szőlőt szoktam vinni, ebből meg szoktam kínálni a munkásokat és kocsist is, de bort vagy más szeszesitalt egy méhésztárs se nyújtson embereinek, ha a méhekkel van dolga, mert a méhek az alkoholistát a legjobban támadják.

Ocskó István,
ny. állomáselőjáró
vándorméhész.

Hogyan méhészkedjünk a Nagy Egyleti kaptárban?

Különösen kezdő méhésztársaimhoz szólok, akik a Nagy Egyleti kaptárral méhészkednek. Sajnos, vannak még méhészek, akik félnek a Nagy Egyleti kaptártól, mert csak meg kell kísérelni és az eredmény meg fogja őket kedveltetni ezt a legcélszerűbb kaptárt.

Már most hogyan dolgozik a méhész a Nagy Egyleti kaptárral? Ha csak valamennyire megfelelő a méhlegeltetési hordásidőre már gyönyörű, hatalmas családja van. A méhész, aki okszerűen méhészkedik, a mézürbe, a félmagasú mézkeretekbe is egész műlépet tesz, amit jó hordásidő néhány nap alatt kiépítenek a méhek. Használjon hordásidőre előállított vékony műlépet, ennek már elég magassága van a sejtfa megkezdve, ami jó buzdítás méheinknek. Még egy előnye van, hogy ezek a lépek szállításnál és hordásidőben az elraktározásnál nem törnek. Már évek óta használom a Tóth István méhésztársunk ily módon készített műlépét és őszintén ajánlhatom mindenkinek. Hogy még jobb tartása legyen a lépnek, ajánlom a mézkeretet is (dupla v) alakban drótozni. Modern méhész tudja, hogy a lépékszete az ő tőkéje és éppen azért nem sajnál gondot fáradtságot, sőt áldozatot sem, csak hogy a legjobb és legcélszerűbb lépekkel lássa el méhészetét. Modern méhész azonban hizlalt lépes mézkeretekkel dolgozik. Ennek is számtalan előnye van: Először is kevesebb fakeret, drót és vész lesz a mézürben, de annál több a — méz. Másodszor nincs szükség Hanemann-rácsra, mert ezekbe a mély sejtbe nem petézhethet az anya; és harmadszor tartósabbak is. Az építésükre mindenesetre teljes műlépes kereteket kell alkalmazni és amíg nincsenek kiépítve, ajánlatos Hanemann-rácsot feltenni, nehogy az anya felszabaduljon véletlenül.

mézürbe és a félig kiépített lépekbe petézzon, mert akkor már nem építik azt ki tovább.

Hogy méheink egész teljesítőképességüket kifejthes-
sék minden kaptárhoz *legalább két mézür okvetlenül szüksé-*
ges. Ha ugyanis az első mézür tele van frissen hordott méz-
vel, jobban mondva nektárral, ezt nem lehet azonnal kiper-
getni, ennek még érni kell. Azért felemeljük ezt a teli méz-
ürt és alátesszük az üres keretekkel ellátott második méz-
ürt. Már most, ha a méhek észreveszik, hogy a teli mézür
lépei és a költőtér szintén teli lépei között üres lépek van-
nak, hihetetlen gyorsasággal dolgoznak, hogy ezt az ürt ki-
öltse — mézzel. Jó hordásnál egy erős család 2—3 nap
latt telehord egy ilyen mézürt. Várady Béla méhésztár-
unk kaptárkészítő üzemében igazán gyönyörködtem a
egaprólékosabb gonddal készített Kis- és Nagy Egyleti
kaptárokkal. Ezekkel a kaptárokkal igazán öröm és élvezet
lehet méhészkedni. Várady méhésztárs kis ráfizetéssel
örömmel szállít teljes (komplett) Nagy Egyleti kaptárt két
mézürrel, kívánatra hizlalt lépekhez való keretekkel.

Méhésztársi üdvözléttel:
Stitz János.

Napoleon és a méh.

A Párizstól nem messze lévő Fontainebleau csodás
renaissance kastélyban a nagy császár lakosztályát járva,
az élő történelem e megmerevedett, de beszédes tanui-
között az egyes termeket díszítő, a diadalmas csatákat ábrázoló
gobelínek, trofeák, arany-ezüst drágaságok és kincsek nézésébe
belefáradhat a szemünk. Annál meglepőbb e káprázatos szemlélés
után a legfontosabb események lepergésének színhelye, a trón-
terem viszonylag egyszerű dekorációja. Nehéz bordóbársony kár-
pit borítja a falakat, lépcsőket, melyek a trónhoz vezetnek s ami
legérdekesebb, a bíbor-bársonyban elszórtan aranyfonállal hím-
ezett méhecskék plasztikus, kecses alakja látható, mely egyedül
képezi a terem díszítését. Közelebbi érdeklődésemre a vezető el-
mondta, hogy Napoleon, amikor legfőbb tábornokaival vagy vezető
államférfiaival tárgyalt nagyhorderejű bel- és külpolitikai Lér-
ésekről, mindig buzdító példaként állította eléjük a méhecskét,
mint kötelességteljesítésnek, az államfőhöz való föltétlen ragasz-
kodásnak, a közért való önzetlen munkálkodásnak bámulatos ki-

tartó mintaképét. Csodálatos, hogy éppen ez a nem érzelgős halamú, sőt néha nagyon is kegyetlen császár miért fordult éppen a méhecskékhöz a fenti erények példaadása végett. Idézhetet volna történelmi hősokeket, vagy az állatvilágból impozánsabbakat, pl. az oroszlánt. Felelet egyszerű. Ismerte a méhek életét. Tovább magyarázatokra nincs szükség a méhészek részére, legfeljebb csak a tanulság levonására. Ezzel megvilágítva látjuk azt, amit eddig is tudtunk, de oka ismeretlen volt: Miért van a méhészekben nagyobb önzetlenség és magasabb erkölcsi ideál, mint más foglalkozási ágaknál? — Büszkeség töltheti el a méhekekkel foglalkozókat, hogy ilyen eszményi állam sorsát intézik, hogy ilyen tökéletes, kiváló munkatársaik vannak, melyektől tanulni lehet erkölcsi és más célszerű életelveket, ahogy azt bátor katona módjára megtette a világtörténelem egyik legkiválóbb és legmagasabb egyénisége: Napoleon, a császár.

Az átköltöztetett méhcsaládok új betájoltatása.

A „Méhészet“-ben dr. Örösi Pál Zoltán leírta, hogy egy alkalommal mintegy 500 méter távolságra kellett egy méhcsaládját áthelyeznie. Tudvalevő ugyanis, hogy a kijáró méhek egy része 4 kilométeres körzeten belül eredeti helyére visszarepül. Ezt a nagyfokú veszteséget dr. Örösi úgy kerülte el, hogy méhcsaládjainak az új helyre történt átköltöztetése után, a kijáró méheket új betájolásra kényszerítette. Megfelelő nagyságu egyréteges ujságpapírt erősített rajzszegekkel a röplyukra, amelyen ceruzahegyével 5—6 kisebb lyukat képezett, úgyhogy a dolgozók a lyukasztás helyét rágás útján bővíteni kényszerültek. Így tehát csak körülbelül egy-két órai megfeszített munka árán és csak egyenként juthattak a szabadba, illetve a hordási területre. Az első szabad kirepülés elé tehát egy szokatlan átmeneti akadályt gördített, amivel a kijáró méheket új helyzetükben megfigyelésre és betájolásra serkentette. Ezt az eljárást dr. Örösi közleménye alapján Jáki István ceglédi pályaudvari vendéglős az idei gyümölcsvirágzás alatt kipróbálta. A tölem vásárolt méhcsaládot este elszállította és azt circa 1400 méternyi távolságra helyezte el. A ceruza hegyével átlyukgattott megfigyelő nagyságu egyréteges ujságpapírt a reggeli kijárás előtt a röplyukra felelrősítette, amin a méhek 1½ óra alatt olyan lyukat rágtek ki, hogy azon át egyenként kiröppentek és betájoltak. Az eredmény teljes sikerrel végződött, mivel összesen 3 drb. kijáró méh tévedt csak vissza a hatalmas méhcsaládból hozzám, eredeti régi helyére.

Október a méhesben!

A betelelés összes munkáit e hónapban föltétlenül el kell végeznünk. A méhesalád már elrendezte téli fészket. Mi csak arról gondoskodjunk, hogy elegendő és megfelelő méze legyen családnak. Fedetlen és cukrosodásra könnyen hajlandó méz veszélyes a teletelő családra. A fedetlen, a belesapódó párától, elhigul, megromlik, vérbast okoz. A cukrosodott méz mellett a család könnyen szomjan, éhen pusztul. Ha a téli fészke rendezést magunk végezzük (áttelepítés), gondoljunk arra, hogy a család az üres sejtömegben, gömbalakban helyezkedve él. Ezt vegye körül koszoru alakban az élelem. A vízkészlet biztosítja a fedetlen mézbe lecsapódó vizpára, e fedetlen mézről a méhek gondoskodnak szükséglet szerint.

Etetéssel élelmet pótolni már nem célszerű s veszélyes nem érik be vagy fedetlen marad. A fészkek mesterséges bebrukolása még maradhat e hó végéig. E célra 2—3 rétegű, pi-ujságok papírja teljesen megfelel hátul és felül alkalmazva. E munkálatnál a tulzás igen megbosszulja magát.

Ezek után a családokat az önvédelmükben kell segítenünk, ami a kijárón át való megtámadás elhárításában áll. A kijárót szükítsük, de úgy, hogy ezáltal a levegőcserét ne gátoljuk. Erre a célra legmegfelelőbb a rácsozott elzáró: alkalmas időben a kijárást nem akadályozza, a levegőcsere biztosítva van. E célra a hanemann-rács nem célszerű, még akkor sem, ha a hézagait meggyéritjük, mert a cickány be tud azon hatolni. Az se tévesszen meg, hogy az egér és cickány a kaptár oldalán nem tud a kijáróhoz jutni, tudnak csak a fekvő gerendán vagy deszkán is háttal lefelé fordulva eladgálni. Kasok zárt helyen telettetendők, különben harty, cinege megsemmisíthetik. Egerek ellen ott is gondosan telettetendők. Kijárók ráccsal, restaszövevel látandók el. Ezen kívül a kasok hamuval, bojtörjással veendőik körül. Alkalmas burkolóanyaggal be is borítandók. A kasok téli elhelyezésére igen alkalmas az abroncsvassal vagy vastag dróttal felgesztett deszka-pole is.

Október hónap a méhek vásárlásának, szállításának, egyik helyről vagy egyik kaptárból a másikba való áthelyezésének az ideje. A vásárlásnál legyünk nagyon óvatosak, óvatossággal az igen elterjedt és nagymérvű ragadós költés-
gyere.

Falun, kasokban méhészkedő, méhésztársainktól jutnyos áron szerezhethünk be családokat. E családokat dohlással kivéve a kasokból, vagy önálló kaptáros családokcsinálunk belőlük, vagy gyengébb kaptáros családainkerősítjük fel velük.

A feleslegessé vált fiatal anyákat felhasználjuk másfelcserélésére vagy méhésztársainknak kedveskedünk velüde még pénzt is kaphatunk értük.

Méhesünk, méhészetünk környezetét tegyük rendbe, tasuk tisztán, de szemünk is minél gyakrabban legyen rajtu mert mindig akad ott valami tennivaló s az ellenségeket könnyebben tarthatjuk távol.

Egyleti élet

Az 1938. évi méhészeti kiállításról. A Méhészeti Közlöny leutóbbi számában jeleztük, hogy az 1938. év folyamán egy méhészeti kiállítást óhajtunk rendezni. Ennek a kiállításnak egy legfontosabb célja volna az, hogy megtegyük ez alkalommal első lépést a méz értékesítése iránt. Elgondolásunk szerint a nagykereskedelem és export céljaira itt kellene összegyűjtsük az eladkészletet, egységesen megállapított árak mellett, anélkül, hogyméhész testvéreink egymás között versenyezve vernék le a méárakat saját kárukra. Előzetes és általános tájékoztatás céljábiszükségünk volna tudni, hogy a kiállítás kapcsán rendezendő mévásáron tagjaink közül hányan, névszerint kik és hozzávetőlegesen milyen mennyiségű mézzel vennének részt. Az összeírás murkáját már most megkezdjük és arra kérjük Tisztelt Méhésztársainkat, hogy újabb felszólítások bevárása nélkül sziveskedjenerre vonatkozó bejelentésüket megtenni, és a méhésztársainkvaló érintkezés alkalmával sziveskedjenek ezt a kérdést felvetpropagálni, hogy minél nagyobb hasznára lehessünk méhésztvéreinknek. Kérjük továbbá Tisztelt Tagtársainkat, hogy ezkapcsolatban felmerülő gondolataikat, javaslataikat sziveskedjenek egyletünkkel közölni, hogy azokat a lehetőség szerint a kőjavára megvalósíthassuk.

Tagjainkhoz! Felkérjük a tagdijaikkal háratékban levő Tatgársainkat, hogy az évi 100 lej tagdtjat haladék nélkül beküdeni sziveskedjenek, mert immár az év negyedik negyedébejárunk és az egyesület létét csak a tagdíjak rendes befizetésbiztosíthatja.

Kirándulók az EME. házsongárdi méhészeti telepén. Az egyesület méhészeti telepét állandóan sokan keresik fel, így szeptember hó 27-én is egy 30 tagból álló marosmegyei kisgazdák-ból álló kiránduló társaság tanulmányozta az egyesület méhészetét, méhészeti muzeumát és mézelő gyógynövény telepét. A kiránduló társaságot Anyhy Balázs és Török Bálint kalauzolása mellett Stief Ottó e. alelnök fogadta a telepen, értékes előadást tartva az érdeklődők számára.

Figyelmeztetés kaptárkészítő méhésztársaink számára. Az érdekeltek méhésztársaink figyelmébe ajánljuk az EME közgyűlése által megállapított új kaptártípusok készítését, amelyeknek műhelyrajza az EME. titkári hivatalánál megrendelhető. Az egyesületi kis, vagy nagy kaptár műhelyrajza darabonként 50–50 lej, mely összeg a megrendeléssel egyidejűleg beküldendő.

Bezárult az E. M. E. szeptember havi méhészeti tanfolyama. Az egyesületi méhészeti tanfolyamot rendezett az EME. Kolozsvárt, szeptember hó 11–21. napjain Stief Ottó egyesületi alelnök vezetése mellett. A tanfolyamon résztvett hallgatók bő ismeretet nyertek a méhészet elméleti és gyakorlati vonatkozású kérdéseiben. A tanfolyam az egyesület házsongárdi méhészeti telepén folyt le. A tanfolyamot Török Bálint egyesületi főtitkár nyitotta meg szeptember 11-én. A záróvizsga pedig Szigethy József, Várady Béla, István és Soltész Károly igazgatóválasztmányi tagok jelenlétében folyt le. A tanfolyamon résztvett hallgatók a vizsga alkalmával bizonyítványt kaptak a tanfolyam látogatásáról.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. M. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be.

1936 évre 100 L. tagdíjat fizetett: Z. J. Pusztakalán, P. S. Toplija, F. Szilágycseh (200), K. A. Kolozsvár (200), K. V. Petroşeni, G. E. Barcani,
1937. évre 100 L. tagdíjat fizetett: W. I. Kálmánd, P. S. Toplice, A. Kudzsir, B. F. Görgényüvegcsúr, Sz. K. Mácsa, L. O. Máramarossziget, Gy., B. B. Parajd, F. B. Szilágybilla, V. A. Sajóudvarhely, K. A. Kolozsvár, K. V. Petroşeni, Gy. A. Pava, N. J. Érmihályfalva.

1938 évre 100 L. tagdíjat fizetett: K. J. Mehápiá, K. Ö. Marosvásárhely, T. A. Kolozsvár.

**Minden tag
szerezzen egy új tagot
az E. M. E.-nek!**

Különfélék

Miért van annyi viasz-moly? Ismeretes az a pusztítás, amely a viasz-moly a méhesekben okozni szokott. Nem egyszer történt már meg, hogy a viasz-moly tönkretette az egész lépkészletet. Tevénytelen, hogy ennek legtöbbször és jórészt maga a méhésztudós az oka, mert aki a lépkészletet figyelemmel kíséri és következtetéseket von le, annak nincs mit tartania a viasz-molytól. De nemcsak a viasz-moly az oka a moly elszaporodásának, hanem maga a moly is. Hiszen egy úgynevezett kisviasz-moly nőstény körülbelül 450 petét tojik, a nagyviasz-molyé pedig 1.150-et. Ezért könnyen megfajtható a rejtély: honnan is származik az a rettenetes viasz-moly?

Szív adja szívnek szívesen. A hollandiai világdssembori alkalommal Hollandiában táborozó magyar cserkészcsapatunk Vilma királynénak mézeskalácsos és egy gyönyörű dekorált mézestészta-szívvel kedveskedtek a „szív adja szívnek szívesen“ felirással, amikre a királyné végtelen nagy örömmel fogadott. A mézespogácsa nemcsak most, hanem a törökvilág idejében is szerepet játszott. Borsosegyházi Tamás irta Konstantinápolyból Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnek: „Minél több mézeskalácsot küldjenek mert a török basákkal ezzel tartjuk fenn a barátságot“.

Jó mézecet készítése. Tiszta hordóban, vagy nagyobb üveg edényben 35 liter lehetőleg desztillált vízben oldjunk föl 5 kg mézet. Gondos elkeverés után tegyünk hozzá 3–4 kanálnyi jóféle élesztőt. Helyezzük el a tartályt 20°–25° C fokos meleg helyre. Tíz-tizenöt napra rá, az erjedés befejezése után, bemártunk erős ecetbe egy lap csomagolópapírt. Szabdadjuk föl keskeny csíkokra és tegyük be a folyadékba. Evvel az eljárással kitűnő és a gyomorra igen jótékony hatású ecetet kapunk.

Hogyan kezeljük a méheket, hogy ne szúrjanak? Daeke híres méhésztudós, westphaliai méhészeti értekezleten erre vonatkozólag a következő tanácsot adja: 1. A kezelésnél a lehető legnagyobb nyugalmat tanúsítsuk. 2. Csak mértékkel füstöljünk, mert az erős füstölés idegessé és rosszindulatúvá teszi a méheket. A szúrásra hajlamos méhek nem annyira a kereteken, mint inkább az oldalfalakon találhatóak. Ha füstölünk, ne a kereteken ülő, hanem a kaptár falain tartózkodó méheket füstöljük. 3. A kaptárok olyan szerkezetűek legyenek, hogy a kezelés könnyűvé és kellemessé váljék. 4. Az anyákat szelid és dolgozó családokból tenyészük ki. Vannak szelid, de igen rest méhek.

Figyelmeztetés! Azon méhésztársainkat, akik őszi mézzel telelnek és a hiányzó mézet a kevés élelem miatt a méhek tökből, szőlőből, szilvából. stb. gyümölcsből kellett pótolják, előre számolhatnak a vérhas fellépésével. Készüljenek tehát elő, hogy amikor a vérhas jelentkezik, félretett tartalékkeretek álljanak rendelkezésre.

Egy érdekes darázscsipésről hallottunk a napokban. Egy szőlőt gyasztó ember a szőlőbogyóval együtt lenyelt egy darazsat, mely fullánkjával a nyelő csövét, a gégefő alatt megszurta. Rettenetes fájdalmat okozott a szurás és azonnal orvoshoz sietett. Az orvos egy csövet tett a légcsőbe, nehogy a bekövetkező dagadás elzárja azt és lefektette, megtiltván a beszédet és mozgást, hogy ne izgassa a hangszálakat, tüdőt, stb. 6 órai fekvés és émaság után a veszedelem elmúlt. Bizonyára a jövőben az tyánkfia jobban megnézi, hogy mit vesz a szájába.

A méz árak az idén elég tartottak voltak. Évek óta nem fordult elő az idei eset, amikor a méhészek nem versenyezték egymást túl kínálva alacsony áراikkal. A nagybani méz árak általában 30 lej felett állottak. Ma is 35—44 lej között váltakoztak. Ennek megfelelően a kicsinyben való kimérés mellett 40—50 lej között mozog a méz ára. Ezt az állapotot rendszersíteni kellene elég jó szüret alkalmával, mert csak így tudnák jövedelmezővé tenni a méhészetet. Az 1938. évre tervezett méhészeti kiállítás igen kedvező lesz erre. A vonatkozó részleteket az egyesület igazgató-elnöke általános elnöke lesz hivatalosan megállapítani, amelyekről lapunkban fogunk számolni.

Olesóbb lett a Gál Imre tollából megjelent „A Méhgazdaság szemtanúja“ c. munka. Az E. M. E. az eredeti 480 lejes ár helyett eddig is 240 lejért adta tagjainak, most a szerző 180 lejre engedte a könyv árát. A 180 lej és 14 lej postai portó beküldése ellenében készséggel küldi meg az egyesület a munkát. Ajánlva az ajánlási díj (10 lej) is beküldendő.

Özv. Kremnitzkyné szül. Fröhlich Ilona: Házi mézestészták és méhtermékek feldolgozása című füzeté bővített kiadásban megjelent. Kapható lapunk kiadóhivatalánál magyar, német és román nyelven. A magyar kiadvány ára 25 lej, román és német 30 lej arabonként. Portó díja: 1 lej ajánlva 11 lej.

Valló—Török: A méhnyésztés vezérfonala című méhészeti kézikönyv megrendelhető az EME titkári hivatala útján, 36 lej küldése ellenében. Portódíj 13 lej.

Apróhirdetések

Keresek sürgősen kimondott gyakorlott állandó *Gyümölcsész-szőlész—méhészt* nagyobb gyümölcstelepre. Lehet nő vagy magános. Ajánlatok igényekkel és életteirással címzendők: Dr. V. Szabó Lajos direktor general Patal jud. Sălaj. 107

Eladó 14 méhcsalád, egy mézpergető és különböző méhészeti felszerelések. Cim: Ozv. Bede Árpádné Iieni Jud. Treiscaune. 108

Eladó 43 drb. új Dzierzon-féle méhkaptár. Cim: Cioban Cluj-Kolozsva Str. Grigorescu 74/a. 109

Raktáron tartom az

Egyleti nagy és Egyleti kis kaptárok

Megrendelésre vasuton teherárúként szállítom. A kaptárak ára teljesen felszerelve csapozott vályus kerekkel, kihuzható lemez tisztító fenékkal, bádogtetővel, Hannemann rács- és szitaszövetes ráamával darabonként 620 lei. Gépen lesabott csapozott vályus keret darabonként — — — — — 3—4 lei. Kertléc 100 m.-ként 8 mm vastag 25 cm. széles ára — — — — — 140 lei. Megrendelésre bármilyen más méhkaptárt is készítek. — Kérdésre válasz bélyeg ellenében felelek. — Raktáron tartok műlépet 260 lei árban. Árváltozás fenntartva. — Veszek kasos méheket. esetleg kaptárral cserél

VÁRADY BÉLA kaptárkészítő üzeme

BCU Cluj / Cent Cluj, Strada Reg. 83. Infanterie 4. Cluj

Mézpergető gépek

minden nagyságban,

mézesbödönök, mézszűrők állandóan kaphatók

Zeiler József

bádogosnál

CLUJ

Astoria-szálló mellett.

